

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

19 Μαΐου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2792

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 16321

Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141), και ιδίως του άρθρου 228.

2. Το π.δ. 88/2013 «Μετονομασία του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, συγχώνευση τμημάτων και ίδρυση-συγκρότηση σχολών» (Α' 129).

3. Την υπ' αρ. 4827/31.5.2023 (Υ.Ο.Δ.Δ. 517 και 564 - διόρθωση σφάλματος) διαπιστωτική πράξη για τη συγκρότηση του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αρ. 3692/20.12.2024 (Υ.Ο.Δ.Δ. 1462), 5362/18.2.2025 (Υ.Ο.Δ.Δ. 173) και 6828/2.12.2025 (Υ.Ο.Δ.Δ. 1573) όμοιες αποφάσεις.

4. Την υπ' αρ. 5374/28.6.2023 (Υ.Ο.Δ.Δ. 615) διαπιστωτική πράξη για την εκλογή του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και τον ορισμό των τεσσάρων Αντιπρυτάνεων, με θητεία έως 31.08.2026, όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αρ. 2749/29.11.2024 (Υ.Ο.Δ.Δ. 1342) και 10917/26.6.2025 (Υ.Ο.Δ.Δ. 765) όμοιες αποφάσεις.

5. Την υπ' αρ. 5529/7.7.2023 απόφαση του Πρύτανη «Καθορισμός τομέων ευθύνης στους Αντιπρυτάνεις του Πανεπιστημίου Μακεδονίας - Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Πρύτανη, του άρθρου 15 του ν. 4957/2022 (Α' 141), στους Αντιπρυτάνεις - Κατανομή άλλων αρμοδιοτήτων - Σειρά αναπλήρωσης του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας από τους Αντιπρυτάνεις» (Β' 4444), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αρ. 2749/29.11.2024 (Υ.Ο.Δ.Δ. 1342) και 11214/1.7.2025 (Β' 3400) όμοιες αποφάσεις.

6. Την υπ' αρ. 2837/1.2.2023 (Β' 946) απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου για τη σύσταση και τον καθορισμό του επιπέδου λειτουργίας της Μονάδας Στρατηγικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

7. Την υπ' αρ. 220/13.9.2023 (ΑΔΑ: ΡΕΔΝ469Β71-Α3Τ) πράξη συγκρότησης της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Μακεδονίας όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αρ. 3812/23.12.2024 (ΑΔΑ: 9123469Β71-Χ1Ψ) και 12271/18.7.2025 (ΑΔΑ: 90Λ6469Β71-9Α1) ανασυγκροτήσεις.

8. Την υπ' αρ. 2111/12.11.2024 Πράξη συγκρότησης του Συμβουλίου Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (ΑΔΑ: 6ΝΡΤ469Β71-1Ο6).

9. Την υπ' αρ. 1/24.4.2026 εισήγηση του Συμβουλίου Περιβάλλοντος για την κατάρτιση του Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης.

10. Την υπ' αρ. 2/27.4.2026 θετική αξιολόγηση της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης.

11. Την από 29.4.2026 προφορική εισήγηση του Πρύτανη και την απόφαση της υπ' αρ. 37/29.4.2026 συνεδρίασης του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (θέμα 4ο).

12. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ.

13. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του τακτικού προϋπολογισμού ή της κρατικής επιχορήγησης του Ιδρύματος, αποφασίζουμε:

Το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, ως ακολούθως:

Εισαγωγή

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αποτελεί το πρώτο ελληνικό πανεπιστήμιο που πιστοποίησε το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισής του σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης EMAS, αναγνωρίζοντας έμπρακτα την ευθύνη του για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η πιστοποίηση αυτή δεν αποτελεί μόνο μία σημαντική διάκριση, αλλά ένα σταθερό πλαίσιο δέσμευσης για συνεχή βελτίωση, διαφάνεια και λογοδοσία σε ζητήματα περιβαλλοντικής επίδοσης.

Η αειφορία δεν αντιμετωπίζεται ως αποσπασματική δράση, αλλά ως οριζόντια πολιτική που διαπερνά την εκπαίδευση, την έρευνα, τη διοίκηση, τις υποδομές και την κοινωνική παρουσία του Ιδρύματος. Η προσέγγιση αυτή συμβαδίζει με το Στρατηγικό Σχέδιο του Πανεπιστημίου και ειδικότερα με τις κατευθύνσεις της Ενότητας Γ3: Αναβάθμιση της Ποιότητας του Ακαδημαϊκού Περιβάλλοντος, όπου μεταξύ άλλων προβλέπονται:

vi. Ενίσχυση της Εκπαίδευσης και Έρευνας για προώθηση της Αειφόρου Ανάπτυξης, μέσω του αναπροσανατολισμού, εμπλουτισμού και διαρκούς εκσυγχρονισμού των προγραμμάτων σπουδών με συναφή μαθήματα και ενίσχυση της διεπιστημονικής συνεργασίας, στοχεύοντας στην ανάπτυξη υψηλής ποιότητας βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, στους περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους της Αειφόρου Ανάπτυξης. Περαιτέρω αύξηση του αριθμού των ανακυκλώσιμων υλικών που συλλέγονται στο Πανεπιστήμιο και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας.

vii. Ενίσχυση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, της οποίας ο διοικητικός βραχίονας είναι το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, και ένταξή του στο οργανόγραμμα του Πανεπιστημίου. Διεύρυνση των δραστηριοτήτων τους ώστε να καλύπτουν το σύνολο των στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης και της αποτελεσματικής διακυβέρνησης των δράσεων Αειφόρου Ανάπτυξης.

ix. Απόκτηση από το Πανεπιστήμιο του «Σήματος Ισότητας», ως τίτλου επιβράβευσης για την εφαρμογή πολιτικών ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών των εργαζομένων γυναικών και ανδρών.

Το παρόν Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης εκπονήθηκε υπό τον συντονισμό του Γραφείου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, αξιοποιώντας εμπειρικές καταγραφές από την καθημερινή λειτουργία του Ιδρύματος, εσωτερικές αναφορές και παρατηρήσεις βελτίωσης, καθώς και δεδομένα από έρευνες που διαμοιράστηκαν στη φοιτητική κοινότητα για την καταγραφή στάσεων και προτεραιοτήτων.

Παράλληλα, το Σχέδιο ευθυγραμμίζεται με το διεθνές πλαίσιο των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), το οποίο λειτουργεί ως οδηγός για τον προσανατολισμό των στρατηγικών επιλογών του Ιδρύματος.

Οι έξι στρατηγικοί άξονες, οι στόχοι και οι αντίστοιχες δράσεις που παρουσιάζονται στα επόμενα κεφάλαια συγκροτούν ένα συνεκτικό και εξελίξιμο πλαίσιο, το οποίο παρακολουθείται με δείκτες, αξιολογείται και ενισχύεται διαχρονικά μέσα από τη συμμετοχή της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, στηρίζοντας άμεσα τις κατευθύνσεις του Στρατηγικού Σχεδίου και ενισχύοντας τον θεσμικό χαρακτήρα της περιβαλλοντικής πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου, λαμβάνει υπόψη το θεσμικό πλαίσιο που αφορά όλα τα Δημόσια Κτίρια και τα Ν.Π.Δ.Δ και συγκεκριμένα τις Υπουργικές Αποφάσεις ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/68315/502/1.7.2022 και ΥΠΕΝ/Δ ΕΠΕΑ/48362/558/9.7/2024 που θέτουν συγκεκριμένα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης - εξοικονόμησης ενέργειας σε Δημόσια Κτίρια, στόχους μείωσης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, εναρμονίζεται με το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο ορίζονται οι αρμοδιότητες του Ενεργειακού Υπευθύνου Υποδομών του Πανεπιστημίου (υπό στοιχεία Δ6/Β/14826/17.06.2008, ΦΕΚ Β' 1122 κοινή υπουργική απόφαση, υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/68315/502/1-7-2022 (Β' 3424) κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/74248/18-7-2022/559 (Β' 3794) κοινή υπουργική απόφαση και ισχύει την υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.69/209/οικ. 10814 εγκύκλιο, την υπό στοιχεία ΓΔΔΟ/11963/21- 7-2022 ενημερωτική εγκύκλιο και την υπό στοιχεία ΓΔΔΟ/12354/28-7-2022 υπενθυμητική εγκύκλιο).

Επιπλέον, αναφορικά με τη Στρατηγική Δράση 5 (Υποδομές και Φυσικοί Πόροι) το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης ακολουθεί τη διάκριση που εφαρμόζεται στην Εθνική Στρατηγική όπου τα μέτρα διακρίνονται σε άμεσα και μεσοπρόθεσμα.

Μεθοδολογία

Η εκπόνηση του Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης συντονίστηκε από το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με υπεύθυνο τον Περικλή Χατζηνάκο, και βασίστηκε στη συστηματική συλλογή, αξιολόγηση και σύνθεση δεδομένων που αφορούν τη λειτουργία, τις υποδομές και τις ανάγκες της πανεπιστημιακής κοινότητας. Κατά το αρχικό στάδιο της διαδικασίας αξιοποιήθηκαν στοιχεία που προέρχονται από την καθημερινή λειτουργία των ακαδημαϊκών και διοικητικών υπηρεσιών, καθώς και από τη μακροχρόνια εμπειρική καταγραφή παρατηρήσεων και προτάσεων βελτίωσης.

Στη συνέχεια, το Σχέδιο εμπλουτίστηκε και διαμορφώθηκε περαιτέρω μέσα από τη συνεργασία και την ουσιαστική συμβολή θεσμικών παραγόντων του Ιδρύματος. Συγκεκριμένα, στη διαδικασία επεξεργασίας και ωρίμανσης του κειμένου συνέβαλαν ο Καθηγητής Αλέξανδρος Χατζηγεωργίου, Αντιπρύτανης Εξωστρέφειας και Διεθνών Σχέσεων, ο Καθηγητής Ευτύχιος Σαρτζετάκης, Κοσμήτορας του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών και Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Περιβάλλοντος του ΠΑΜΑΚ, καθώς και η Λοΐδα Μηνούδη, Εκτελεστική Διευθύντρια του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Η συμβολή τους ενίσχυσε τη στρατηγική συνοχή, τη θεσμική εγκυρότητα και τη διοικητική εφικτότητα του Σχεδίου.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της μεθοδολογίας, το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης συγκέντρωσε και ανέλυσε εμπειρικά δεδομένα σχετικά με τις πρακτικές και τις προκλήσεις που αναδύονται στη λειτουργία του Πανεπιστημίου, αξιοποίησε εσωτερικές αναφορές, σημειώσεις και ημερολόγια παρακολούθησης που αφορούσαν ανάγκες βελτίωσης υποδομών, διαδικασιών και συμπεριφορών, επεξεργάστηκε αποτελέσματα ερευνών που διαμοιράστηκαν στη φοιτητική κοινότητα με στόχο την καταγραφή στάσεων και βαθμού ευαισθητοποίησης σε ζητήματα αειφορίας και συνέκρινε τις υφιστάμενες πρακτικές του Ιδρύματος με διεθνείς κατευθύνσεις και πρότυπα, όπως οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ και το ευρωπαϊκό πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης EMAS.

Μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επεξεργασίας του κειμένου, το Σχέδιο τέθηκε σε ανοικτή διαβούλευση προς τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, για χρονικό διάστημα είκοσι ημερών, από την 1η έως και την 20ή Απριλίου 2026. Η διαδικασία αυτή αποσκοπούσε στη συλλογή παρατηρήσεων, σχολίων και προτάσεων από τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, ώστε το Σχέδιο να αντανακλά με πληρότητα τις ανάγκες, τις προτεραιότητες και τις δυνατότητες του Ιδρύματος.

Μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση του Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αειφορίας με θέμα τη λήψη απόφασης για το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης, μετά και τα σχόλια που είχαν διατυπωθεί κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης. Στο πλαίσιο της συνεδρίασης αξιολογήθηκαν τα σχόλια και οι προτάσεις που κατατέθηκαν, εξετάστηκε η συνάφειά τους με τους στόχους και τη δομή του Σχεδίου και προσδιορίστηκαν οι αναγκαίες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις.

Ακολούθως, με τη σημαντική συμβολή της Μαρίας Αλεξούδη, Διευθύντριας της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων, τα σχόλια που κρίθηκαν συναφή και τεκμηριωμένα ενσωματώθηκαν στο κείμενο, με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της σαφήνειας, της θεσμικής ακρίβειας, της επιχειρησιακής πληρότητας και της συμμετοχικής διάστασης του Σχεδίου. Μετά την ενσωμάτωση των αλλαγών, το αναθεωρημένο κείμενο διαβιβάστηκε προς γνωμοδότηση στην Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Το Σχέδιο έχει διαμορφωθεί έτσι ώστε να ενσωματώνει την εμπειρική γνώση των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας και να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για ουσιαστική συμμετοχή κατά τη φάση της εφαρμογής και της ανατροφοδότησης.

Με αυτόν τον τρόπο, το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης συγκροτείται ως ένα ζωντανό και εξελίξιμο πλαίσιο στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο ενισχύει τη θεσμική συνέχεια, τη διαφάνεια, τη συμμετοχικότητα και την καλλιέργεια κουλτούρας αειφορίας στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Α. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΜΑΚ

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας αποτελεί το πρώτο ελληνικό ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα που ανέπτυξε και πιστοποίησε Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο EMAS ήδη από το 2005, θέτοντας ένα πρωτοποριακό πρότυπο διαφάνειας, λογοδοσίας και υπεύθυνης λειτουργίας στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης. Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (εφεξής ΣΠΔ) συνεχίζει να λειτουργεί αδιάλειπτα μέχρι σήμερα, παρά τη διακοπή της διαδικασίας επαναπιστοποίησης λόγω θεμάτων που αφορούσαν την εξωτερική πιστοποίηση υποδομών σχετικές με τη συνολική συμμόρφωση. Παρ' όλα αυτά, ο μηχανισμός, οι διαδικασίες και η φιλοσοφία του Συστήματος παραμένουν ενεργά και αποτελούν θεμέλιο της περιβαλλοντικής πολιτικής και της κουλτούρας του Ιδρύματος.

Το ΣΠΔ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο οργάνωσης, ελέγχου και συνεχούς βελτίωσης της περιβαλλοντικής επίδοσης του Πανεπιστημίου. Βασίζεται στις αρχές του EMAS και περιλαμβάνει την καταγραφή και αξιολόγηση των σημαντικών περιβαλλοντικών πλευρών της λειτουργίας του Ιδρύματος, όπως είναι η κατανάλωση ενέργειας και νερού, η παραγωγή και διαχείριση αποβλήτων, οι εθελοντικές περιβαλλοντικές δράσεις, η κατανάλωση πόρων, κ.ά. Προβλέπει τη συστηματική παρακολούθηση δεικτών και τη θέσπιση στόχων, την υλοποίηση δράσεων πρόληψης της ρύπανσης και εξορθολογισμένης χρήσης πόρων, καθώς και θεσμικούς μηχανισμούς διαβούλευσης και καταγραφής προτάσεων βελτίωσης. Κεντρικό στοιχείο του ΣΠΔ αποτελεί η δημόσια Περιβαλλοντική Δήλωση, μέσω της οποίας δημοσιοποιούνται η πρόοδος, τα αποτελέ-

σματα και οι νέες δεσμεύσεις του Πανεπιστημίου. Παράλληλα, κρίνεται αναγκαίο να επισημανθεί ότι από το 2017 η διαδικασία πιστοποίησης σύμφωνα με το πρότυπο EMAS διεκόπη, λόγω των θεμάτων συμμόρφωσης που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Έκτοτε, το Πανεπιστήμιο αναζητά το κατάλληλο πλαίσιο και πρότυπο αναφοράς που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις και θα ευθυγραμμίζεται με τους ευρωπαϊκούς και εθνικούς περιβαλλοντικούς στόχους. Το παρόν Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης έρχεται να καλύψει αυτό το κενό, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την εκ νέου ενεργοποίηση κρίσιμων λειτουργιών του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και διαμορφώνοντας ένα συνεκτικό, θεσμικά τεκμηριωμένο πλαίσιο πάνω στο οποίο μπορεί να οικοδομηθεί η επόμενη φάση της περιβαλλοντικής στρατηγικής του Ιδρύματος.

Η οργάνωση του ΣΠΔ βασίζεται σε σαφώς καθορισμένους ρόλους και διαδικασίες, όπως αποτυπώνονται στις Περιβαλλοντικές Δηλώσεις του Πανεπιστημίου. Στο ανώτατο επίπεδο, το Συμβούλιο Περιβάλλοντος αποτελεί το κεντρικό συλλογικό όργανο χάραξης περιβαλλοντικής στρατηγικής. Εγκρίνει την Περιβαλλοντική Πολιτική, θέτει τους βασικούς και επιμέρους στόχους, παρακολουθεί την επίτευξή τους και αξιολογεί την ετήσια πρόοδο του Συστήματος. Σε επιχειρησιακό και διοικητικό επίπεδο, το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης λειτουργεί ως βραχίονας εφαρμογής του ΣΠΔ, έχοντας την ευθύνη για τον συντονισμό των δράσεων, την παρακολούθηση των δεικτών, την επικαιροποίηση των διαδικασιών, τη σύνταξη της ετήσιας Περιβαλλοντικής Δήλωσης και τη συνεργασία με όλες τις συναρμόδιες υπηρεσίες για την επίτευξη των στόχων.

Στη λειτουργία του Συστήματος εμπλέκονται ενεργά η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων, οι Διοικητικές Υπηρεσίες, το Τμήμα Προμηθειών, η Υπηρεσία Καθαριότητας, τα ακαδημαϊκά τμήματα, φοιτητικοί σύλλογοι και θεσμικές επιτροπές. Μέσω της συμμετοχής τους στην υιοθέτηση πράσινων πρακτικών, στην καταγραφή περιβαλλοντικών επιδόσεων και στην υποστήριξη έργων και δράσεων, συμβάλλουν στη συνολική βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης του Ιδρύματος. Η λειτουργία του ΣΠΔ ακολουθεί το μοντέλο συνεχούς βελτίωσης που εισήγαγε ο W. Edwards Deming που βασίζεται στα βήματα «σχεδιάζω - εφαρμόζω - ελέγχω - βελτιώνω (PDCA)», διασφαλίζοντας ότι η περιβαλλοντική επίδοση παρακολουθείται συστηματικά και ότι το Πανεπιστήμιο προσαρμόζει τις παρεμβάσεις του στις νέες ανάγκες, θεσμικές απαιτήσεις και κοινωνικές προκλήσεις.

Η εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης επί σχεδόν δύο δεκαετίες έχει οδηγήσει στη θεσμοθέτηση διαδικασιών που ενισχύουν τη λογοδοσία και τη διαφάνεια, στη βελτίωση των υποδομών και της ενεργειακής επίδοσης, στην ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος ανακύκλωσης και ορθής διαχείρισης πόρων, καθώς και στη δημιουργία κουλτούρας περιβαλλοντικής ευθύνης στην Πανεπιστημιακή Κοινότητα. Παράλληλα, η συστηματική αυτή προσπάθεια έχει αναγνωριστεί από εθνικούς και διεθνείς φορείς, αναδεικνύοντας το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας ως πρωτοπόρο φορέα περιβαλλοντικής διαχείρισης και αειφορίας.

Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία δομείται το παρόν Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Οι έξι στρατηγικές δράσεις, οι στόχοι και οι δείκτες που περιγράφονται στα επόμενα κεφάλαια οργανώνονται και υλοποιούνται μέσα σε αυτό το ώριμο, δομημένο και θεσμικά ισχυρό πλαίσιο, διασφαλίζοντας τη συνέχεια, τη συνοχή και την αξιοπιστία της περιβαλλοντικής και αειφορικής πολιτικής του Ιδρύματος.

Β. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Απόφαση Συγκλήτου 14/30.5.2024

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας συνεχίζει την σχεδόν εικοσαετή πορεία περιβαλλοντικών δράσεων, οι οποίες έχουν αναγνωριστεί από εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς μεταξύ των οποίων και το EMAS, δεσμευόμενο στο όραμα της συνεχώς βελτιούμενης συνεισφοράς μέσα από τις εξαιρετικές επιδόσεις του σε θέματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας στοχεύει στη μεγιστοποίηση της κοινωνικής, επιστημονικής, πολιτιστικής και περιβαλλοντικής του προσφοράς, μετουσιώνοντας σε πράξη τους περιβαλλοντικούς στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Για την πραγμάτωση του οράματος αυτού, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας θέτει τους εξής στόχους:

- (α) τη συνεχή μείωση και στο μέτρο του εφικτού, των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων λειτουργίας του μέσα από:
 - (i) την εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων
 - (ii) την επιλογή περιβαλλοντικά φιλικών προμηθειών και
 - (iii) την πρόληψη της ρύπανσης,
- (β) τη βελτίωση της έκτασης και ποιότητας της παρεχόμενης περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ερευνητικής δραστηριότητας,
- (γ) την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση του προσωπικού και των μελών της φοιτητικής κοινότητας και την προώθηση περιβαλλοντικά φιλικών συμπεριφορών γενικότερα.
- (δ) την ενσωμάτωση των στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης στην οργανική λειτουργία του Ιδρύματος.

Στην πορεία πραγματοποίησης του περιβαλλοντικού οράματος και των στόχων του, το Πανεπιστήμιο δεσμεύεται να:

1. Βελτιώνει συνεχώς την περιβαλλοντική επίδοση των δραστηριοτήτων του, μέσω της εφαρμογής του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Να υιοθετεί όλα τα κατάλληλα μέτρα και ενέργειες προκειμένου να προλαμβάνει τη ρύπανση και την περιβαλλοντική επιβάρυνση που δύναται να προκύψουν από τη λειτουργία του.

2. Προωθεί αποτελεσματικές οικολογικές πρακτικές στη λειτουργία όλων των τμημάτων, επιτροπών και οργανισμών του ιδρύματος, σε πλήρη συμμόρφωση με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία και όλες τις σχετικές ευρέως αποδεκτές ορθές πρακτικές.

3. Σχεδιάζει να αναπτύσσει και να ενσωματώνει νέα μαθήματα με περιβαλλοντική διάσταση στο πρόγραμμα σπουδών του, τόσο σε προπτυχιακό όσο και μεταπτυχιακό επίπεδο.

4. Ευαισθητοποιεί το προσωπικό και τα μέλη της φοιτητικής κοινότητας, ώστε να συμμετάσχουν ενεργά σε οικολογικές δραστηριότητες, και να εκπαιδεύει το προσωπικό, τόσο σε θέματα οικολογικών πρακτικών και εξοικονόμησης ενέργειας, όσο και σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου.

5. Μειώνει διαρκώς και στα όρια του τεχνικά εφικτού την κατανάλωση ενέργειας, νερού, πλαστικού και χαρτιού, πραγματοποιώντας παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης και εξοικονόμησης φυσικών και άλλων πόρων, υιοθετώντας αποδοτικά συστήματα διαχείρισης απορριμμάτων και άλλες κατάλληλες πρακτικές εσωτερικής λειτουργίας και επικοινωνίας και τέλος διερευνώντας τη δυνατότητα αλλά και οικονομική ωφελιμότητα μελλοντικής χρήσης εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

6. Περιλαμβάνει δέσμευση για συμμόρφωση με τις εφαρμοστέες νομικές απαιτήσεις και άλλες απαιτήσεις που ο οργανισμός έχει ενυπογράφως αποδεχτεί, οι οποίες σχετίζονται με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του. Να υιοθετεί περιβαλλοντικά κριτήρια στις προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών αποφεύγοντας τη χρήση βλαβερών ουσιών, προϊόντων και διαδικασιών. Να θέτει σύγχρονα περιβαλλοντικά κριτήρια στη διαδικασία επιλογής των υπεργολάβων, να θέτει πράσινους όρους για τη λειτουργία τους στους χώρους του Ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της λειτουργίας τους στο χώρο του Ιδρύματος (π.χ. υλοποίηση επιδιορθωτικών και κατασκευαστικών εργασιών στις κτιριακές εγκαταστάσεις και τον περιβάλλοντα χώρο του Πανεπιστημίου, λειτουργία εστιατορίου και λέσχης, κ.ά.).

7. Βελτιώνει διαρκώς το εργασιακό περιβάλλον στο ίδρυμα, ώστε να διασφαλίζεται η καλή υγεία και η ασφάλεια του προσωπικού και των μελών της φοιτητικής κοινότητας. Να προχωρά σε δράσεις ευαισθητοποίησης για τη βελτίωση της υγείας και την αποφυγή βλαβερών πρακτικών προς τον άνθρωπο (π.χ. κάπνισμα).

8. Διερευνά και να ενθαρρύνει τρόπους μεταφοράς μελών της φοιτητικής κοινότητας και προσωπικού στο ίδρυμα που ελαχιστοποιούν τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

9. Συνεργάζεται με άλλους φορείς σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο για την διάδοση περιβαλλοντικών πολιτικών που θα συνεργούν για την εκπλήρωση των 17 στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

10. Παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε περιβαλλοντική πληροφορία, μέσω της δημιουργίας κατάλληλων υποδομών που θα προάγουν το καλό της δημόσιας υγείας σε όλους τους χώρους του Ιδρύματος (π.χ. μέτρηση ατμοσφαιρικής ρύπανσης, πληροφορίες για την ανακύκλωση, κ.ά.).

11. Ενισχύει και ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των χρηστών (διοικητικό και εκπαιδευτικό προσωπικό, φοιτητική κοινότητα) σε διαδικασίες χάραξης πολιτικών, διαμόρφωσης ιδρυματικών στρατηγικών, αναβάθμισης και επέκτασης των υποδομών του Ιδρύματος.

Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ενότητα Γ παρουσιάζει το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, το οποίο δομείται πάνω στις έξι στρατηγικές Δράσεις τις οποίες προσδιορίζει το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Οι Δράσεις αυτές αποτυπώνουν τις βασικές θεματικές προτεραιότητες του Ιδρύματος και καθοδηγούν την οργάνωση της στοχοθεσίας και των δράσεων που ακολουθούν. Για κάθε Δράση προσδιορίζεται ένα πεδίο παρέμβασης, το οποίο σχετίζεται τόσο με τη λειτουργία και τις υποδομές του Πανεπιστημίου όσο και με τον εκπαιδευτικό και κοινωνικό του ρόλο. Στις επόμενες ενότητες οι άξονες αυτοί εξειδικεύονται σε στόχους και δράσεις με σαφή εμπλεκόμενα μέρη και δείκτες παρακολούθησης.

Ακολουθούν οι 6 Στρατηγικές Δράσεις του Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης:

Δράση 1: ΠΑΜΑΚ Χωρίς Πλαστικά

Δράση 2: Πράσινες Συμβάσεις

Δράση 3: Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση

Δράση 4: Ανακύκλωση

Δράση 5: Υποδομές και Φυσικοί Πόροι

Δράση 6: Συμμετοχή

Γ.1 Υπο-δράσεις ανά Δράση

Η ενότητα Γ1 παρουσιάζει τις υποδράσεις και τη στοχοθεσία τους ανά Δράση. Για κάθε υπο-δράση αποτυπώνονται οι βασικοί στόχοι που επιδιώκει το Πανεπιστήμιο, συγκροτώντας ένα συνεκτικό πλαίσιο προτεραιοτήτων. Οι στόχοι αυτοί αποτελούν το σημείο αναφοράς για την ανάλυση των δράσεων που ακολουθεί στην ενότητα Γ2, όπου εξειδικεύονται ως προς τη σημασία, τον τρόπο υλοποίησης, τα εμπλεκόμενα μέρη και τους δείκτες παρακολούθησης.

Δράση 1: ΠΑΜΑΚ Χωρίς Πλαστικά

1.1 Εγκατάσταση σταθμών φιλτραρισμένου νερού εντός του κτιρίου.
1.2 Υλοποίηση καμπανιών ενημέρωσης για τους κινδύνους του πλαστικού και προώθηση της επανάχρησης.
1.3 Δημιουργία συστήματος για την ανακύκλωση πλαστικών υλικών, εκτός των φιαλών PET. 1.4 Συστάσεις αποφυγής πλαστικών μιας χρήσης από εργολάβους, προμηθευτές, κυλικείο και εστιατόριο.

1.5 Θέσπιση και παροχή κινήτρων στο κυλικείο και το εστιατόριο για χρήση επαναχρησιμοποιούμενων σκευών.

Δράση 2: Πράσινες Συμβάσεις

2.1 Εισαγωγή κριτηρίων πράσινων συμβάσεων σε όλες τις προμήθειες και τα τεχνικά έργα.
2.2 Εισαγωγή κειμένου περιβαλλοντικής συμπεριφοράς εργολάβων στις τεχνικές προδιαγραφές διαγωνισμών τεχνικών έργων, υπηρεσιών και προμηθειών.

2.3 Προώθηση πολιτικών εργασιακής ψηφιοποίησης (π.χ. τηλεργασία, τήρηση ψηφιακού αντί φυσικού αρχείου).

2.4 Εφαρμογή πολιτικών μείωσης προμήθειας και κατανάλωσης φυσικών πόρων (χαρτί, πλαστικά κ.ά.).

2.5 Αύξηση της διαθεσιμότητας βιώσιμων τροφίμων και ποιοτικών χορτοφαγικών επιλογών σε εστιατόριο και κυλικείο.

2.6 Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε υγιεινή διατροφή, με διαθεσιμότητα, σε εστιατόριο και κυλικείο, γευμάτων και σνακ χωρίς γλουτένη και ειδικών επιλογών για άτομα με κοιλιοκάκη ή συναφείς παθήσεις.

Δράση 3: Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση

3.1 Δημιουργία ψηφιακού υλικού για περιβαλλοντικές δράσεις (π.χ. Οδηγός Ανακύκλωσης).

3.2 Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και ενσωμάτωσή του στην ακαδημαϊκή καθημερινότητα.

3.3 Θέσπιση εκπαιδύσεων για την Αειφορία μέσω ψηφιακής πλατφόρμας για όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

3.4 Καταμέτρηση των μαθημάτων, και αριθμού εγγεγραμμένων σε αυτά φοιτητών, με αντικείμενο την Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα και εν γένει τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε όλα τα προγράμματα σπουδών, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

3.5 Καταγραφή ερευνητικών προγραμμάτων και έργων με αντικείμενο την Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα και εν γένει την Βιώσιμη Ανάπτυξη.

3.6 Διερεύνηση της δυνατότητας πρακτικής άσκησης φοιτητών/τριών στο Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ΠΑΜΑΚ.

3.7 Δημιουργία υλικού για σήμανση στους χώρους του Πανεπιστημίου με μηνύματα (ευαισθητοποίησης, οδηγιών, κ.ά.) που σχετίζονται με τη βιώσιμη λειτουργία του Πανεπιστημίου (ανακύκλωση, ενέργεια, νερό, πράσινοι χώροι κ.ά.)

Δράση 4: Ανακύκλωση

4.1 Σύνταξη Οδηγού Ορθής Ανακύκλωσης.

4.2 Δημιουργία ολοκληρωμένων πράσινων σημείων ανακύκλωσης.

4.3 Παραγωγή και τακτική διανομή ψηφιακού ενημερωτικού υλικού για την προώθηση της ανακύκλωσης.

4.4 Δημιουργία κέντρου επανάχρησης και ανταλλαγής αντικειμένων τα οποία δεν μπορούν να αποσυρθούν και κατευθύνονται στα απορρίμματα (βιβλία, εξοπλισμός γραφείου, συσκευές κ.ά.).

4.5 Συνεχής βελτίωση δεικτών ανακύκλωσης ανά άτομο.

4.6 Δημιουργία ολοκληρωμένου και φυλασσόμενου σταθμού ανακύκλωσης.

4.7 Προμήθεια υποδομών διαχείρισης απορριμμάτων (πρέσα, κάδοι για ογκώδη).

Δράση 5: Υποδομές και Φυσικοί Πόροι

5.1 Μείωση κατανάλωσης ενέργειας.

5.2 Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

5.3 Ανάπτυξη λύσεων βασισμένων στη φύση (π.χ. σφουγγαρόκηπος, πράσινοι τοίχοι, χρήση φυτών για σκίαση).

Δράση 6: Συμμετοχή

6.1 Θέσπιση εργαλείων συμμετοχικού σχεδιασμού, ενημέρωσης και διαβούλευσης των μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, για χωρικές και τεχνικές παρεμβάσεις.

6.2 Ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων συμμετοχικού προϋπολογισμού, με δυνατότητα συμμετοχής όλης της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

6.3 Σύναψη συνεργασιών με Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ΟΚτΠ για την από κοινού προώθηση και εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης

6.4 Δημιουργία Κλιματικού Hub (SDG, ESG - εκπαίδευση, ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, συμμετοχή) στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.

Γ.2 Ανάλυση Υπο-δράσεων

Στην υποενότητα αυτή για κάθε στόχο αποσαφηνίζεται το περιεχόμενο και η σημασία του, περιγράφονται οι τρόποι υλοποίησης, προσδιορίζονται τα εμπλεκόμενα μέρη και ορίζονται δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ότι το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης μπορεί να εφαρμοστεί με συστηματικό, διαφανή και μετρήσιμο τρόπο, ενώ παράλληλα παραμένει προσαρμόσιμο στις ανάγκες και τις δυνατότητες της πανεπιστημιακής κοινότητας. Η δομή αυτή επιτρέπει την παρακολούθηση της προόδου, τη σύγκριση των αποτελεσμάτων και τη σταδιακή βελτίωση των δράσεων σε βάθος χρόνου.

1. ΠΑΜΑΚ Χωρίς Πλαστικά

1.1 Εγκατάσταση σταθμών φιλτραρισμένου νερού εντός του κτιρίου

• Τι αφορά: Τοποθέτηση σημείων παροχής πόσιμου νερού (water refill stations) με φίλτρα, ώστε φοιτητές/καθηγητές-τριες/προσωπικό να γεμίζουν επαναχρησιμοποιούμενα μπουκάλια ή παγούρια.

• Γιατί είναι σημαντικό:

- Μειώνει δραστικά την κατανάλωση πλαστικών φιαλών μιας χρήσης.

- Ενισχύει τη δημόσια υγεία, καθώς αποφεύγεται η κατανάλωση μικροπλαστικών από τα μπουκάλια μιας χρήσης.

- Δημιουργεί κουλτούρα επανάχρησης.

- Ενισχύεται δραστικά και καταμετράται ψηφιακά ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος.

• Πώς εφαρμόζεται:

- Χαρτογράφηση σημείων εφικτότητας (με βάση τις υποδομές του Πανεπιστημίου) με έμφαση στους χώρους με υψηλή συγκέντρωση φοιτητών/τριών (βιβλιοθήκη, διάδρομοι, κυλικείο, είσοδος/φουαγιέ).

- Απόφαση διοίκησης επί των σημείων τοποθέτησης των σταθμών που καταγράφηκαν στη χαρτογράφηση (βλ. βήμα 1ο)

- Σύνταξη Τεχνικών Προδιαγραφών.

- Διαγωνιστική διαδικασία/ανάθεση/τοποθέτηση

- Καμπάνια για την ενίσχυση της επανάχρησης με τη διάθεση και προώθηση επαναχρησιμοποιούμενων μπουκαλιών/παγουριών.

• Εμπλεκόμενα μέρη: Διοίκηση, Διεύθυνση Τεχνικών Έργων, Τμήμα Προμηθειών, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

• Δείκτες: αριθμός εγκατεστημένων σταθμών φιλτραρισμένου νερού, εκτιμώμενη μείωση πλαστικών φιαλών.

1.2 Υλοποίηση καμπανιών ενημέρωσης για τους κινδύνους του πλαστικού και προώθηση της επανάχρησης

• Τι αφορά: Εκστρατείες επικοινωνίας (αφίσες, social media, workshops) που αναδεικνύουν τους περιβαλλοντικούς και υγειονομικούς κινδύνους από τη χρήση πλαστικών.

• Γιατί είναι σημαντικό:

- Η αλλαγή κουλτούρας είναι εξίσου κρίσιμη με τις τεχνικές υποδομές.

- Ενημερώνει και ευαισθητοποιεί την Πανεπιστημιακή Κοινότητα, ώστε να αλλάξει καθημερινές συνήθειες.

• Πώς εφαρμόζεται:

- Συνεργασία Γραφείου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης με την Περιβαλλοντική Ομάδα ΠΑΜΑΚ και τους συλλόγους προσωπικού και φοιτητών.

- Οπτικό υλικό στους χώρους, ενημερωτικές ημερίδες, προώθηση παγουριών με λογότυπο ΠΑΜΑΚ.

• Εμπλεκόμενοι: Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων, Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

• Δείκτες: αριθμός δράσεων.

1.3 Δημιουργία συστήματος για την ανακύκλωση πλαστικών υλικών, εκτός των φιαλών PET

• Τι αφορά: Εγκατάσταση κάδων και υποδομών για ανακύκλωση πλαστικών πέρα από τις συνηθισμένες φιάλες (π.χ. σακουλάκια, συσκευασίες τροφίμων).

- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Το PET καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό, αλλά υπάρχει τεράστια ποσότητα άλλων πλαστικών που μένει αδιαχείριστη.

- Ενισχύει τη συνολική εικόνα υπεύθυνης διαχείρισης απορριμμάτων.

- Πώς εφαρμόζεται:

- Συνεργασία με Δήμο Θεσσαλονίκης/εταιρείες ανακύκλωσης.

- Δημιουργία νέου ρεύματος ανακύκλωσης με την τοποθέτηση μικρών μπλε κάδων για τη συλλογή και ανακύκλωση του γενικού πλαστικού στο σύστημα ανακύκλωσης του Δήμου Θεσσαλονίκης.

- Η Υπηρεσία της Καθαριότητας αναλαμβάνει την απόρριψη του υλικού σε συνεννόηση με το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

- Εμπλεκόμενοι: Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

- Δείκτες: Δημιουργία νέου ρεύματος σε όλα τα Πράσινα Σημεία (Ανακύκλωσης) του Πανεπιστημίου.

1.4 Συστάσεις αποφυγής πλαστικών μιας χρήσης από εργολάβους, προμηθευτές, κυλικείο και εστιατόριο.

- Τι αφορά: Ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών και δράσεων με τους εξωτερικούς συνεργάτες για τη σταδιακή αντικατάσταση των πλαστικών μιας χρήσης και την προώθηση της κουλτούρας επαναχρησιμοποίησης

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό πλαστικών μιας χρήσης (πιάτα, καλαμάκια, ποτήρια, ζελατίνες, δοχεία φαγητού) προέρχεται από την εστίαση.

- Η αλλαγή πολιτικής οδηγεί σε μακροχρόνια μείωση αποβλήτων.

- Πώς εφαρμόζεται:

- Εφαρμογή όρων «Πράσινων Συμβάσεων» σε δημόσιες προκηρύξεις για την εστίαση στο Πανεπιστήμιο.

- Συστάσεις για χρήση βιοδιασπώμενων ή επαναχρησιμοποιούμενων υλικών.

- Τακτικοί έλεγχοι συμμόρφωσης.

- Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, Τμήμα Προμηθειών, εξωτερικοί συνεργάτες/εργολάβοι/ανάδοχοι.

- Δείκτες: εφαρμογή πολιτικών αντικατάστασης πλαστικών συσκευασιών και συμμόρφωση εργολάβων με τις οδηγίες που λαμβάνουν.

1.5 Θέσπιση και παροχή κινήτρων στο κυλικείο και το εστιατόριο για χρήση επαναχρησιμοποιούμενων σκευών.

- Τι αφορά: Ανάπτυξη και προβολή ολοκληρωμένων συστημάτων κινήτρων (π.χ. έκπτωση σε καφέ αν φέρεις δικό σου ποτήρι/τάπερ, κ.ά).

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Μεγάλη καθημερινή κατανάλωση (καφέδες, φαγητό).

- Η θετική ενίσχυση είναι πιο αποτελεσματική από την απλή απαγόρευση.

- Πώς εφαρμόζεται:

- Συμφωνία με το κυλικείο για σύστημα εκπτώσεων.

- Προμήθεια και πώληση επαναχρησιμοποιούμενων ποτηριών με το λογότυπο ΠΑΜΑΚ.

- Καμπάνια με «Bring your cup».

- Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Κυλικείο, Εστιατόριο, Σύλλογος Φοιτητών.

- Δείκτες: συναλλαγές με εγγυοδοσία για την παρακολούθηση της κατανάλωσης επαναχρησιμοποιούμενα σκεύη, αριθμός προμηθειών και κατανάλωσης διανεμημένων ποτηριών.

2. Πράσινες Συμβάσεις

2.1 Εισαγωγή κριτηρίων πράσινων συμβάσεων σε όλες τις προμήθειες και τα τεχνικά έργα.

- Τι αφορά: Θέσπιση κριτηρίων ώστε οι διαγωνισμοί τεχνικών έργων, προμηθειών, υπηρεσιών του ΠΑΜΑΚ να ενσωματώνουν περιβαλλοντικούς όρους (π.χ. προτίμηση σε προμηθευτές με οικολογικά προϊόντα).

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Προωθείται η στήριξη πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών.

- Επιλέγονται λύσεις με κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο

- Πώς εφαρμόζεται:

- Υιοθέτηση πλαισίου "Πράσινων Προμηθειών".

- Ενσωμάτωση πράσινων κριτηρίων στα τεύχη δημοπράτησης όπου μπορεί να εφαρμοστεί (πχ. ISO 14001 για τεχνικά έργα άνω των ορίων, οικολογικά σήματα, περιβαλλοντικές πιστοποιήσεις).

- Εμπλεκόμενοι: Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, Διεύθυνση Τεχνικών Έργων, Τμήμα Προμηθειών, Μονάδα Ασφαλείας και Προστασίας, Τμήμα Στατιστικής, Μηχανοργάνωσης και Πληροφορικής και λοιπές υπηρεσίες που πραγματοποιούν προμήθειες και τεχνικές εργασίες.

- Δείκτες: ποσοστό συμβάσεων που συμπεριλαμβάνουν πράσινα κριτήρια και όρους.

2.2 Εισαγωγή κειμένου περιβαλλοντικής συμπεριφοράς εργολάβων στις τεχνικές προδιαγραφές διαγωνισμών τεχνικών έργων, υπηρεσιών και προμηθειών.

• Τι αφορά: Ένα σύνολο περιβαλλοντικών οδηγιών που θα ακολουθούν οι εργολάβοι και εξωτερικοί συνεργάτες καθώς οι κανονισμοί αυτοί θα ενσωματώνονται στις τεχνικές προδιαγραφές των διαγωνισμών (π.χ. διαχείριση αποβλήτων, περιορισμός μη ανακυκλώσιμων υλικών, αποφυγή επικίνδυνων ουσιών, κα).

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Παρατηρείται διαχρονικά ότι οι εργολάβοι και προμηθευτές μπορεί να λειτουργήσουν άνευ πλαισίου περιβαλλοντικής συμπεριφοράς επιβαρύνοντας σημαντικά το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης του Πανεπιστημίου (π.χ. να απορρίψουν τόνους μη ανακυκλώσιμων υλικών σε εσωτερικούς ή εξωτερικούς χώρους, ή να χρησιμοποιήσουν κάδους του συστήματος ανακύκλωσης για την απόρριψη μπαζών, καταστρέφοντας το περιεχόμενο στο σύνολό του). Οι προμήθειες και τα έργα έχουν σημαντικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

- Εξασφαλίζει υπεύθυνη περιβαλλοντική στάση από όλους τους συνεργάτες.

- Μειώνει τα παράγωγα απόβλητα από έργα και υπηρεσίες και προωθείται η ευταξία.

- Πώς εφαρμόζεται:

- Σύνταξη οδηγιών

- Ενσωμάτωσή του σε τεχνικές προδιαγραφές διαγωνισμών.

- Τακτικοί έλεγχοι συμμόρφωσης.

• Εμπλεκόμενοι: Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, Διεύθυνση Τεχνικών Έργων, Τμήμα Προμηθειών, Μονάδα Ασφαλείας και Προστασίας, Τμήμα Στατιστικής, Μηχανοργάνωσης και Πληροφορικής και λοιπές υπηρεσίες που πραγματοποιούν προμήθειες και τεχνικές εργασίες.

- Δείκτες: ποσοστό και αριθμός συμβάσεων που θα συμπεριλαμβάνουν τις οδηγίες.

2.3 Προώθηση πολιτικών εργασιακής ψηφιοποίησης (π.χ. τηλεργασία, τήρηση ψηφιακού αντί φυσικού αρχείου).

• Τι αφορά: Σταδιακή μετάβαση στην πλήρη ψηφιοποίηση διοικητικών λειτουργιών και συστήματος αρχειοθέτησης στο ΠΑΜΑΚ.

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Μειώνει δραστικά την κατανάλωση χαρτιού και υλικών εκτύπωσης.

- Ελευθερώνονται χώροι ενώ υπάρχει σημαντική έλλειψη.

- Κάνει πιο αποδοτική τη διαχείριση και πρόσβαση σε έγγραφα.

- Πώς εφαρμόζεται:

- Λήψη πρωτοβουλιών από την Διοίκηση και εφαρμογή μέτρων

- Επέκταση ηλεκτρονικών πρωτοκόλλων και ψηφιακών υπογραφών.

• Εμπλεκόμενοι: Επιτροπή Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Τμήμα Στατιστικής, Μηχανοργάνωσης και Πληροφορικής, Διοικητικές Υπηρεσίες.

- Δείκτες: ποσοστό αρχείων που τηρούνται ψηφιακά, μείωση προμήθειας μελανιών και χαρτιού ανά έτος.

2.4 Εφαρμογή πολιτικών μείωσης προμήθειας και κατανάλωσης φυσικών πόρων (χαρτί, πλαστικά κ.ά.).

• Τι αφορά: Συστηματική πολιτική εξοικονόμησης και ορθολογικής χρήσης βασικών υλικών (χαρτί, πλαστικό, μελάνια, αναλώσιμα).

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Μειώνει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

- Εξοικονομεί σημαντικούς οικονομικούς πόρους.

- Πώς εφαρμόζεται:

- Προκαθορισμένες ρυθμίσεις εκτυπωτών (διπλής όψης).

- Μείωση πλαστικών ειδών γραφείου.

- Ενημερωτικές δράσεις για «printing only if necessary».

• Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, Διοικητικές υπηρεσίες, Τμήμα Προμηθειών, Σύλλογοι εργαζομένων.

• Δείκτες: συστάσεις για μείωση χαρτιού και χρήσης ψηφιακών μέσων, κατανάλωση χαρτιού/άτομο, μείωση δαπανών προμήθειας χαρτιού, μείωση ανακύκλωσης χαρτιού.

2.5 Αύξηση της διαθεσιμότητας βιώσιμων τροφίμων και ποιοτικών χορτοφαγικών επιλογών σε εστιατόριο και κυλικείο.

• Τι αφορά: Ένταξη περισσότερων χορτοφαγικών, vegan, υγιεινών και τοπικών επιλογών στο μενού.

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Η διατροφή συνδέεται άμεσα με την αειφορία.

- Στηρίζει την τοπική παραγωγή και προάγει υγιεινές συνήθειες.
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Συμφωνία με τον εργολάβο του Εστιατορίου για περισσότερες χορτοφαγικές, υγιεινές και τοπικές επιλογές.
 - Συμφωνία με τον εργολάβο του Κυλικείου για πώληση φρούτων και φυτικών σνακ τοπικής προέλευσης.
- Εμπλεκόμενοι: Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, Κυλικείο, Εστιατόριο, Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Δείκτες: ποσοστό χορτοφαγικών επιλογών στο μενού, αριθμός τοπικών προϊόντων, βαθμός ικανοποίησης φοιτητών.

2.6 Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε υγιεινή διατροφή, με διαθεσιμότητα, σε εστιατόριο και κυλικείο, γευμάτων και σνακ χωρίς γλουτένη και ειδικών επιλογών για άτομα με κοιλιοκάκη ή συναφείς παθήσεις.

• Τι αφορά: Διασφάλιση διαθεσιμότητας ειδικών γευμάτων για φοιτητές/προσωπικό με αλλεργίες ή δυσανεξίες.

- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Προωθεί την κοινωνική ένταξη και ισότητα.
 - Εξυπηρετεί ουσιαστικές ανάγκες υγείας.
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Δημιουργία ειδικού μενού σε συνεργασία με διατροφολόγο.
 - Σήμανση στα τρόφιμα για αλλεργιογόνα.
- Εμπλεκόμενοι: Κυλικείο, Εστιατόριο, Φοιτητική Μέριμνα, Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης.
- Δείκτες: αριθμός ειδικών επιλογών διαθέσιμων, ικανοποίηση χρηστών.

3. Εκπαίδευση & Ευαισθητοποίηση

3.1 Δημιουργία ψηφιακού υλικού για περιβαλλοντικές δράσεις (π.χ. Οδηγός Ανακύκλωσης).

• Τι αφορά: Παραγωγή οδηγιών/εγχειριδίων σε ψηφιακή μορφή με πρακτικές πληροφορίες για ανακύκλωση, μείωση κατανάλωσης ενέργειας, εξοικονόμηση πόρων.

- Γιατί είναι σημαντικό: Ενισχύει την ενημέρωση της κοινότητας και είναι εύκολα διαθέσιμο.
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Σχεδιασμός pdf, infographics,
 - ανάρτηση σε site/πλατφόρμα e-learning.
- Εμπλεκόμενοι: Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Δείκτες: Παραγόμενο υλικό για πληροφόρηση

3.2 Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και ενσωμάτωσή του στην ακαδημαϊκή καθημερινότητα.

• Τι αφορά: Δημιουργία διδακτικού υλικού (π.χ. διαλέξεις, παρουσιάσεις) για έννοιες όπως SDGs, ESG, βιώσιμη διαχείριση.

- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Το πανεπιστήμιο οφείλει να εκπαιδεύει σε ζητήματα αειφορίας, όχι μόνο να τα εφαρμόζει.
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Συνεργασία με καθηγητές για ένταξη σε υφιστάμενα μαθήματα.
- Εμπλεκόμενοι: Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων, Ακαδημαϊκό προσωπικό, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Διαχείριση

- Δείκτες: αριθμός μαθημάτων που ενσωμάτωσαν υλικό, ποσοστό φοιτητών που παρακολούθησαν.

3.3 Θέσπιση εκπαιδύσεων για την Αειφορία μέσω ψηφιακής πλατφόρμας για όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

- Τι αφορά: Εκπαιδεύσεις/σεμινάρια για όλα τα μέλη της κοινότητας (π.χ. "e-learning on sustainability").
- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Δίνει ίση πρόσβαση σε γνώσεις αειφορίας, ακόμη και σε μη ακαδημαϊκό προσωπικό.
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Χρήση πλατφόρμας eclass ή ίδιας εφαρμογής.
 - Ενότητες με βίντεο, κουίζ, πιστοποιητικό συμμετοχής.
- Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, ΚΕΔΙΒΙΜ, Ακαδημαϊκό Προσωπικό, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Δείκτες: αριθμός μαθημάτων.

3.4 Καταμέτρηση των μαθημάτων, και αριθμού εγγεγραμμένων σε αυτά φοιτητών, με αντικείμενο την Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα και εν γένει τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε όλα τα προγράμματα σπουδών, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

- Τι αφορά: Χαρτογράφηση μαθημάτων που σχετίζονται με SDGs, περιβάλλον, κοινωνική υπευθυνότητα.

- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Δείχνει τον βαθμό ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας στο πρόγραμμα σπουδών.
 - Πώς εφαρμόζεται:
 - Δημιουργία βάσης δεδομένων με σχετικά μαθήματα και παρακολούθηση της εξέλιξής τους.
 - Εμπλεκόμενοι: Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων, Διοίκηση, Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων, Γραμματείες Τμημάτων, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
 - Δείκτες: αριθμός μαθημάτων.
- 3.5 Καταγραφή ερευνητικών προγραμμάτων και έργων με αντικείμενο την Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα και εν γένει την Βιώσιμη Ανάπτυξη.
- Τι αφορά: Χαρτογράφηση ερευνητικών προγραμμάτων που σχετίζονται με Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα, SDGs, κοινωνική υπευθυνότητα.
 - Γιατί είναι σημαντικό:
 - Δείχνει τον βαθμό ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας στην ερευνητική δραστηριότητα του Πανεπιστημίου.
 - Πώς εφαρμόζεται:
 - Δημιουργία βάσης δεδομένων με σχετικά χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα και παρακολούθηση της εξέλιξής τους.
 - Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, ΕΛΚΕ, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
 - Δείκτες: αριθμός ερευνητικών προγραμμάτων, και ποσοστό αυτών στο σύνολο των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών προγραμμάτων.
- 3.6 Διερεύνηση δυνατότητας πρακτικής άσκησης φοιτητών/τριων στο Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.
- Τι αφορά: Πρόγραμμα πρακτικής για φοιτητές/τριες σε δράσεις ανακύκλωσης, ενεργειακής παρακολούθησης, καμπάνιες ενημέρωσης.
 - Γιατί είναι σημαντικό:
 - Συνδέει θεωρία με πράξη και ενισχύει τη φοιτητική συμμετοχή.
 - Πώς εφαρμόζεται:
 - Δημιουργία θέσεων πρακτικής (internships).
 - Εμπλεκόμενοι: Φοιτητική Μέριμνα, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
 - Δείκτες: αριθμός φοιτητών που έκαναν πρακτική.
- 3.7 Δημιουργία υλικού για σήμανση στους χώρους του Πανεπιστημίου με μηνύματα (ευαισθητοποίησης, οδηγιών, κ.ά.) που σχετίζονται με τη βιώσιμη λειτουργία του Πανεπιστημίου (ανακύκλωση, ενέργεια, νερό, πράσινοι χώροι κ.ά.).
- Τι αφορά: Τοποθέτηση πινακίδων/αφισών για ανακύκλωση, εξοικονόμηση ενέργειας/νερού, οικολογική ευαισθησία.
 - Γιατί είναι σημαντικό:
 - Ορατή υπενθύμιση καθημερινά, ενίσχυση κουλτούρας βιωσιμότητας.
 - Πώς εφαρμόζεται:
 - Δημιουργία καλαίσθητων infographics και τοποθέτησή τους σε στρατηγικά σημεία.
 - Εμπλεκόμενοι: Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Περιβαλλοντική Ομάδα ΠΑΜΑΚ
 - Δείκτες: αριθμός πινακίδων.
4. Ανακύκλωση
- 4.1 Σύνταξη Οδηγού Ορθής Ανακύκλωσης.
- Τι αφορά: Ένα εγχειρίδιο με οδηγίες τι ανακυκλώνεται και πώς, προσαρμοσμένο στις υποδομές του ΠΑΜΑΚ.
 - Γιατί είναι σημαντικό:
 - Οι χρήστες της Ανακύκλωσης συχνά μπερδεύονται και η λάθος ανακύκλωση μειώνει δραματικά την αποτελεσματικότητα.
 - Πώς εφαρμόζεται:
 - Το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης συντάσσει κείμενο οδηγού ορθής ανακύκλωσης και σε συνεργασία με την Περιβαλλοντική Ομάδα ΠΑΜΑΚ δημιουργούν γραφιστικό αρχείο για τον οδηγό.
 - Εμπλεκόμενοι: Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Περιβαλλοντική Ομάδα ΠΑΜΑΚ, Διοίκηση.
 - Δείκτες: διανομή οδηγιών, δημιουργία social media posts, ανάρτηση περιεχομένου στον ιστότοπο του Πανεπιστημίου.
- 4.2 Δημιουργία ολοκληρωμένων πράσινων σημείων ανακύκλωσης.
- Τι αφορά: Χώροι με κάδους για διαφορετικά ρεύματα αποβλήτων (χαρτί, πλαστικό, μέταλλο, γυαλί, ηλεκτρονικά).

- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Διευκολύνει την καθημερινή χρήση και αυξάνει τα ποσοστά ανακύκλωσης.
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης δημιουργεί πράσινα σημεία στους κεντρικούς ορόφους του Πανεπιστημίου (ισόγειο, ημιώροφος, 1ος Όροφος) και από ένα σε κάθε πύργο του κτιρίου.
- Εμπλεκόμενοι: Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Δείκτες: αριθμός πράσινων σημείων, κιλά ανακυκλωμένων ανά ρεύμα.
- 4.3 Παραγωγή και τακτική διανομή ψηφιακού ενημερωτικού υλικού για την προώθηση της ανακύκλωσης.
- Τι αφορά: Online reminders/καμπάνιες για το τι και πού ανακυκλώνεται.
- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Ενημερώνει την Κοινότητα για τις βέλτιστες πρακτικές και τους τρόπους συνεργασίας με την Ανακύκλωση.
 - Είναι αποδεδειγμένο ότι όσο πιο καλά ενήμερη και ευαισθητοποιημένη είναι η Κοινότητα, τόσο καλύτερη γίνεται η Ανακύκλωση
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης στέλνει τουλάχιστον τέσσερις ενημερώσεις ανά έτος στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας
- Εμπλεκόμενοι: Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Δείκτες: αριθμός ψηφιακών δράσεων ανά έτος.
- 4.4 Δημιουργία κέντρου επανάχρησης και ανταλλαγής αντικειμένων τα οποία δεν μπορούν να αποσυρθούν και κατευθύνονται στα απορρίμματα (βιβλία, εξοπλισμός γραφείου, συσκευές κ.ά.).
- Τι αφορά: Φυσικός χώρος όπου μέλη της Κοινότητας ανταλλάσσουν βιβλία, εξοπλισμό γραφείου, συσκευές, κ.ά.
- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Μειώνει απορρίμματα,
 - ενισχύει την κουλτούρα επανάχρησης και διαμοιρασμού
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης σε συνεργασία με την Διοίκηση και τη Διεύθυνση Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης εντοπίζουν χώρο που μπορεί να δημιουργηθεί ένα ανταλλακτήριο.
 - Σχεδιάζεται και δημιουργείται κατάλληλη υποδομή για την εξυπηρέτηση της ανταλλαγής αντικειμένων, με έμφαση στην αισθητική, την ασφάλεια και την προσβασιμότητα.
- Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Διεύθυνση Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης.
- Δείκτες: δημιουργία υποδομής.
- 4.5 Βελτίωση δεικτών ανακύκλωσης ανά άτομο.
- Τι αφορά: Συστηματική αύξηση της ποσότητας ανακυκλώσιμων που συλλέγονται ανά μέλος.
- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Μετρήσιμος δείκτης επιτυχίας του συστήματος.
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Συγκέντρωση δεδομένων και ανάλυση στο πέρας του χρόνου.
 - Επαρκής τεκμηρίωση στις διακυμάνσεις και τις αλλαγές που εμφανίζονται στο σύστημα ανακύκλωσης.
- Εμπλεκόμενοι: Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Δείκτες: κιλά ανακυκλωμένων ανά φοιτητή/εργαζόμενο.
- 4.6 Δημιουργία ολοκληρωμένου και φυλασσόμενου σταθμού ανακύκλωσης.
- Τι αφορά: Κεντρική υποδομή συγκέντρωσης απορριμμάτων πριν τη μεταφορά τους για ανακύκλωση/απόρριψη.
- Γιατί είναι σημαντικό:
 - Βελτιώνει την οργάνωση και μειώνει επιμόλυνση υλικών.
- Πώς εφαρμόζεται:
 - Απόφαση Διοίκησης για τον ορισμό χώρου,
 - Εξασφάλιση χρηματοδότησης για προμήθεια υποδομών (κάδος ογκωδών, πρέσα χαρτιού, κ.α.),
 - Εγκατάσταση,
 - Ορθή λειτουργία από το προσωπικό
- Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, Διεύθυνση Τεχνικών Έργων, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, Τμήμα Προμηθειών, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Δείκτες: Ολοκλήρωση υποδομής.

4.7 Προμήθεια υποδομών διαχείρισης απορριμμάτων (πρέσα, κάδοι για ογκώδη).

• Τι αφορά: Εξοπλισμός (κάδοι ανακύκλωσης, καρότσια καθαριότητας, μηχανισμός ανύψωσης, κ.ά.) για αποτελεσματική διαχείριση απορριμμάτων.

• Γιατί είναι σημαντικό:

- Μειώνει κόστος αποκομιδής και αυξάνει απόδοση ανακύκλωσης.

• Πώς εφαρμόζεται:

- καταγραφή αναγκών για την αναβάθμιση του συστήματος ανακύκλωσης

- προμήθεια υποδομών

- εκπαίδευση προσωπικού.

• Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης,

Τμήμα Προμηθειών

• Δείκτες: Αριθμός νέων υποδομών που προμηθεύτηκαν και τέθηκαν σε λειτουργία.

5. Υποδομές και Φυσικοί Πόροι

5.1 Μείωση κατανάλωσης ενέργειας.

• Τι αφορά: Εφαρμογή ενεργειακά αποδοτικών λύσεων σε φωτισμό, θέρμανση και ψύξη, καθώς και ορθολογική χρήση ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων.

• Γιατί είναι σημαντικό:

- Η ενέργεια αποτελεί τον μεγαλύτερο παράγοντα περιβαλλοντικού αποτυπώματος του Πανεπιστημίου και συνδέεται άμεσα με το κόστος λειτουργίας.

• Πώς εφαρμόζεται:

- Υλοποίηση δράσεων σύμφωνα με τις αποφάσεις ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/68315/502/1.7.2022 και ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/48362/558/9.7/2024 που αφορούν άμεσα και μεσοπρόθεσμα μέτρα

• Εμπλεκόμενοι: Διεύθυνση Τεχνικών Έργων, Ενεργειακός Υπεύθυνος ΠΑΜΑΚ

• Δείκτες: % μείωσης κατανάλωσης ενέργειας σε kWh σε αντιπαράθεση με τα δεδομένα του 2019.

5.2 Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

• Τι αφορά: Συστηματική παρακολούθηση και περιορισμός των εκπομπών CO₂ από λειτουργία κτιρίων και μετακινήσεις.

• Γιατί είναι σημαντικό:

- Συνδέεται με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας και τις διεθνείς δεσμεύσεις για το κλίμα.

• Πώς εφαρμόζεται:

- Έναρξη μέτρησης περιβαλλοντικών δεδομένων σε CO₂ eq/έτος, ετήσια καταγραφή και δημοσίευση ανθρακικού αποτυπώματος.

• Εμπλεκόμενοι: Διεύθυνση Τεχνικών Έργων, Ενεργειακός Υπεύθυνος, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

• Δείκτες: CO₂ eq/έτος

5.3 Ανάπτυξη λύσεων βασισμένων στη φύση (π.χ. σφουγγαρόκηπος, πράσινοι τοίχοι, χρήση φυτών για σκίαση).

• Τι αφορά: Εγκατάσταση πράσινων τοίχων, σφουγγαρόκηπων, φυτεύσεων σκίασης.

• Γιατί είναι σημαντικό:

- Μειώνουν το φαινόμενο της θερμικής νησίδας και βελτιώνουν το μικροκλίμα και ευεξία.

• Πώς εφαρμόζεται:

- Δημιουργία σεναρίων ανάπτυξης NBS - σχεδιασμός.

• Εμπλεκόμενοι: Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

• Δείκτες: αριθμός προτάσεων σεναρίων ανάπτυξης NBS, εφαρμογή προτάσεων.

6. Συμμετοχή

6.1 Θέσπιση εργαλείων συμμετοχικού σχεδιασμού, ενημέρωσης και διαβούλευσης των μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, για χωρικές και τεχνικές παρεμβάσεις.

• Τι αφορά: Ανάπτυξη δομημένων μηχανισμών συμμετοχής των μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας για τον σχεδιασμό παρεμβάσεων και δράσεων αειφορίας στο Πανεπιστήμιο (π.χ. δημόσιες διαβουλεύσεις, ανοιχτές προσκλήσεις κατάθεσης ιδεών, φόρουμ συζήτησης).

• Γιατί είναι σημαντικό:

- Η ενεργή συμμετοχή ενισχύει την αίσθηση κοινής ευθύνης, αυξάνει τη διαφάνεια της λήψης αποφάσεων και οδηγεί σε λύσεις που ανταποκρίνονται πραγματικά στις ανάγκες των χρηστών.

• Πώς εφαρμόζεται:

- Δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης.

- Τακτικές ανοικτές συναντήσεις/εργαστήρια ιδεών (living lab, κοκ).
- Ενσωμάτωση σχολίων στη διαδικασία σχεδιασμού έργων και δράσεων.
- Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, Τμήμα Στατιστικής, Μηχανοργάνωσης και Πληροφορικής, Διεύθυνση Τεχνικών Έργων, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Σύλλογοι Φοιτητών.

- Δείκτες: Αριθμός έργων προς διαβούλευση, αριθμός προτάσεων που υποβάλλονται ανά έτος, ποσοστό προτάσεων που υλοποιούνται. πλήθος συμμετεχόντων στη διαδικασία διαβούλευσης.

6.2 Ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων συμμετοχικού προϋπολογισμού, με δυνατότητα συμμετοχής όλης της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

- Τι αφορά: Διαδικασία μέσω της οποίας τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας συμμετέχουν στην κατανομή μέρους του προϋπολογισμού για δράσεις αειφορίας, ψηφίζοντας ποιες παρεμβάσεις έχουν προτεραιότητα.

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Ενισχύει τη δημοκρατική συμμετοχή, τη διαφάνεια και την αποδοχή των έργων, ενώ ενθαρρύνει την ανάληψη συλλογικής ευθύνης.

- Πώς εφαρμόζεται:

- Σχεδιασμός ψηφιακής πλατφόρμας υποβολής και ψηφοφορίας.

- Ετήσια περίοδος υποβολής ιδεών και αξιολόγησης.

- Ανακοίνωση και υλοποίηση των έργων με βάση τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας.

- Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Τμήμα Στατιστικής, Μηχανοργάνωσης και Πληροφορικής.

- Δείκτες: Ποσοστό συμμετοχής ανά κατηγορία μελών (φοιτητές/προσωπικό), αριθμός έργων που υλοποιούνται ανά κύκλο.

6.3 Σύναψη συνεργασιών με Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ΟΚΤΠ για την από κοινού προώθηση και εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.

- Τι αφορά: Ανάπτυξη συνεργασιών με Δήμο, Περιφέρεια, εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς οργανισμούς (άλλα Πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα), ΜΚΟ, κοινωνικούς φορείς και δίκτυα πόλης για δράσεις που ενισχύουν τη βιωσιμότητα εντός και εκτός του Πανεπιστημίου.

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Η αειφορία είναι συλλογική υπόθεση.

- Οι εξωτερικές συνεργασίες αυξάνουν την επιρροή, διευρύνουν τις δυνατότητες παρέμβασης και ενισχύουν την κοινωνική διάσταση του Πανεπιστημίου.

- Πώς εφαρμόζεται:

- Καταγραφή ενεργών φορέων και χαρτογράφηση πεδίων συνεργασίας.

- Υπογραφή μνημονίων συνεργασίας.

- Συμμετοχή σε κοινές καμπάνιες, δράσεις, εθελοντικά προγράμματα.

- Εμπλεκόμενοι: Διοίκηση, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ, Ομάδες Πολιτών.

- Δείκτες: Αριθμός ενεργών συνεργασιών ανά έτος, αριθμός κοινών δράσεων που υλοποιούνται, συμμετοχή φοιτητών και προσωπικού στις δράσεις.

6.4 Δημιουργία Κλιματικού Hub (SDG, ESG - εκπαίδευση, ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, συμμετοχή) στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.

- Τι αφορά: Μόνιμος φυσικός χώρος εντός της Βιβλιοθήκης, αφιερωμένος στη διάχυση γνώσης και στον συντονισμό δράσεων για την Κλιματική Αλλαγή και την Αειφορία (SDGs, ESG, συμμετοχικά εργαστήρια, παρουσιάσεις).

- Γιατί είναι σημαντικό:

- Το Hub λειτουργεί ως κέντρο εκπαίδευσης, δικτύωσης και ενίσχυσης κουλτούρας αειφορίας εντός του Πανεπιστημίου.

- Πώς εφαρμόζεται:

- Διαμόρφωση και εξοπλισμός του χώρου.

- Δημιουργία βιβλιογραφικού και ψηφιακού υλικού.

- Διοργάνωση τακτικών ανοιχτών συζητήσεων, σεμιναρίων και δράσεων.

- Εμπλεκόμενοι: Διεύθυνση Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, ΚΕΔΙΒΙΜ, Περιβαλλοντική Ομάδα ΠΑΜΑΚ.

- Δείκτες: Αριθμός εκδηλώσεων ανά έτος, αριθμός συμμετεχόντων, αριθμός και είδος εκπαιδευτικών και ενημερωτικών υλικών που παράγονται.

Δ. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης εγκρίνεται από το Συμβούλιο Διοίκησης κατόπιν εισήγησης του Πρύτανη και έπειτα από αξιολόγηση της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού.

Η παρακολούθηση της εφαρμογής του Σχεδίου Αειφορίας πραγματοποιείται από την Υπηρεσία Στρατηγικού Σχεδιασμού, βασιζεται στη σαφή κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, με στόχο την αποφυγή της λογικής της αποκλειστικής ανάθεσης της περιβαλλοντικής διαχείρισης σε μία μόνο μονάδα. Κάθε υπηρεσία έχει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων που αντιστοιχούν στις υπο-δράσεις για τις οποίες είναι αρμόδια, σύμφωνα με τους δείκτες που έχουν οριστεί στο παρόν Σχέδιο.

Το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης υποστηρίζει την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού συγκεντρώνοντας τις επιμέρους αναφορές των υπηρεσιών, ενοποιεί τα δεδομένα, διασφαλίζει τη συνοχή και την πληρότητα των πληροφοριών και συντάσσει την Ετήσια Έκθεση Αειφορίας.

Ο έλεγχος των δεδομένων πραγματοποιείται σε ετήσιο κύκλο βάσει του ημερολογιακού έτους. Οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες υποβάλλουν στο Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης το Δελτίο Ετήσιας Αναφοράς Υπηρεσίας κάθε Δεκέμβριο, στο οποίο αποτυπώνονται οι τιμές των δεικτών, τα διαθέσιμα δεδομένα και τυχόν παρατηρήσεις ή δυσκολίες εφαρμογής. Το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, έως το τέλος Φεβρουαρίου κάθε έτους, συντάσσει την Ετήσια Έκθεση Αειφορίας, η οποία υποβάλλεται προς συζήτηση και έγκριση στο Συμβούλιο Περιβάλλοντος και, στη συνέχεια, γνωστοποιείται στο Συμβούλιο Διοίκησης του Ιδρύματος.

Μετά την έγκρισή της, η Ετήσια Έκθεση Αειφορίας δημοσιοποιείται και τίθεται στη διάθεση της πανεπιστημιακής κοινότητας, ενισχύοντας τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τη συμμετοχή.

Ε. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του Σχεδίου Αειφορίας αποτελούν συνεχή και επαναλαμβανόμενη διαδικασία, με σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των δράσεων και τη συνεχή βελτίωσή τους. Η διαδικασία αυτή βασίζεται σε ετήσιο κύκλο συλλογής και αξιολόγησης δεδομένων και σε τριετή κύκλο συνολικής επικαιροποίησης του Σχεδίου Αειφορίας.

Σε ετήσια βάση, κάθε εμπλεκόμενη υπηρεσία παρακολουθεί τους δείκτες επίδοσης που αντιστοιχούν στις υποδράσεις για τις οποίες έχει αρμοδιότητα και καταγράφει τα σχετικά στοιχεία στο Δελτίο Ετήσιας Αναφοράς Υπηρεσίας. Τα δεδομένα αυτά αφορούν ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες, όπως κατανάλωση πόρων, αριθμό υποδομών ή δράσεων, συμμετοχή χρηστών, καθώς και παρατηρήσεις που τεκμηριώνουν αποκλίσεις ή περιορισμούς εφαρμογής.

Το Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης επεξεργάζεται και αξιολογεί τα συγκεντρωτικά στοιχεία και τα παρουσιάζει στην Ετήσια Έκθεση Αειφορίας, η οποία περιλαμβάνει:

α. Την πορεία υλοποίησης των δράσεων, β. την επίδοση ως προς τους δείκτες, γ. τις προκλήσεις που αναδείχθηκαν κατά την εφαρμογή και δ. τεκμηριωμένες προτάσεις βελτίωσης.

Η Ετήσια Έκθεση συζητείται στο Συμβούλιο Περιβάλλοντος, το οποίο μπορεί, βάσει των αποτελεσμάτων, να εισηγηθεί τροποποιήσεις στόχων, δεικτών ή διαδικασιών για το επόμενο έτος. Μετά την έγκρισή της, η Έκθεση δημοσιοποιείται μέσω του ιστότοπου του Πανεπιστημίου και, όπου είναι εφικτό, μέσω ψηφιακών εργαλείων παρουσίασης δεικτών.

Η συνολική επικαιροποίηση του Σχεδίου Αειφορίας πραγματοποιείται σε κύκλο τριετίας και βασίζεται στη συσσωρευμένη αξιολόγηση των ετήσιων εκθέσεων, στις οργανωτικές και θεσμικές μεταβολές του Ιδρύματος, καθώς και στις εθνικές και ευρωπαϊκές εξελίξεις στον τομέα της αειφορίας. Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται οι αρμόδιες υπηρεσίες ανά δράση καθώς και οι υποχρεώσεις τους (περιγραφή δράσης, δείκτες, τύπος δεδομένων, χρόνος υποβολής) για την ορθή σύνταξη και ολοκλήρωση αναφορών για το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης.

Πίνακας Ε1: Αντιστοίχιση υπο-δράσεων, αρμόδιων υπηρεσιών και δεδομένων

Δράση 1: ΠΑΜΑΚ Χωρίς Πλαστικά

Υπο-δράση	Αρμόδια Υπηρεσία	Τύπος Δεδομένων	Χρόνος Υποβολής
1.1 Εγκατάσταση σταθμών φιλτραρισμένου νερού εντός του κτιρίου.	Διοίκηση	Αριθμός εγκατεστημένων σταθμών φιλτραρισμένου νερού, εκτιμώμενη μείωση πλαστικών φιαλών.	έως 31/12
1.2 Υλοποίηση καμπανιών ενημέρωσης για τους κινδύνους του πλαστικού και προώθηση της επανάχρησης.	Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	Αριθμός δράσεων	έως 31/12

Υπο-δράση	Αρμόδια Υπηρεσία	Τύπος Δεδομένων	Χρόνος Υποβολής
1.3 Δημιουργία συστήματος για την ανακύκλωση πλαστικών υλικών, εκτός των φιαλών PET.	Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	Αριθμός σημείων ανακύκλωσης	έως 31/12
1.4 Συστάσεις αποφυγής πλαστικών μιας χρήσης από εργολάβους, προμηθευτές, κυλικείο και εστιατόριο.	Διοίκηση, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης	Εφαρμογή πολιτικών αντικατάστασης πλαστικών συσκευασιών και συμμόρφωση εργολάβων με τις οδηγίες που λαμβάνουν	έως 31/12
1.5 Θέσπιση και παροχή κινήτρων στο κυλικείο και το εστιατόριο για χρήση επαναχρησιμοποιούμενων σκευών.	Διοίκηση, Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	Συναλλαγές με εγγυοδοσία για την παρακολούθηση της κατανάλωσης επαναχρησιμοποιούμενα σκεύη, αριθμός προμηθειών και κατανάλωσης διανεμημένων ποτηριών	έως 31/12

Δράση 2: Πράσινες Συμβάσεις

Υπο-δράση	Αρμόδια Υπηρεσία	Τύπος Δεδομένων	Χρόνος Υποβολής
2.1 Εισαγωγή κριτηρίων πράσινων συμβάσεων σε όλες τις προμήθειες και τα τεχνικά έργα.	Όλες οι υπηρεσίες που πραγματοποιούν προμήθειες και τεχνικές εργασίες	Ποσοστό και αριθμός συμβάσεων	έως 31/12
2.2 Εισαγωγή κειμένου περιβαλλοντικής συμπεριφοράς εργολάβων στις τεχνικές προδιαγραφές διαγωνισμών τεχνικών έργων, υπηρεσιών και προμηθειών.	Όλες οι υπηρεσίες που πραγματοποιούν προμήθειες και τεχνικές εργασίες	Ποσοστό και αριθμός συμβάσεων	έως 31/12
2.3 Προώθηση πολιτικών εργασιακής ψηφιοποίησης (π.χ. τηλεργασία, τήρηση ψηφιακού αντί φυσικού αρχείου).	Επιτροπή Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Τμήμα Στατιστικής, Μηχανοργάνωσης και Πληροφορικής.	Επίπεδο ψηφιοποίησης	έως 31/12
2.4 Εφαρμογή πολιτικών μείωσης προμήθειας και κατανάλωσης φυσικών πόρων (χαρτί, πλαστικά κ.ά.).	Διοίκηση	Προμήθειες χαρτιού	έως 31/12
2.5 Αύξηση της διαθεσιμότητας βιώσιμων τροφίμων και ποιοτικών χορτοφαγικών επιλογών σε εστιατόριο και κυλικείο.	Αρμόδιες υπηρεσίες για την σύναψη συμβάσεων με Εστιατόριο και Κυλικείο	Ποσοστό χορτοφαγικών επιλογών στο μενού, αριθμός τοπικών προϊόντων, βαθμός ικανοποίησης φοιτητών.	έως 31/12
2.6 Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε υγιεινή διατροφή, με διαθεσιμότητα, σε εστιατόριο και κυλικείο, γευμάτων και σνακ χωρίς γλουτένη και ειδικών επιλογών για άτομα με κοιλιοκάκη ή συναφείς παθήσεις.	Αρμόδιες υπηρεσίες για την σύναψη συμβάσεων με Εστιατόριο και Κυλικείο	Αριθμός ειδικών επιλογών διαθέσιμων, ικανοποίηση χρηστών.	έως 31/12

Δράση 3: Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση

Υπο-δράση	Αρμόδια Υπηρεσία	Τύπος Δεδομένων	Χρόνος Υποβολής
3.1 Δημιουργία ψηφιακού υλικού για περιβαλλοντικές δράσεις (π.χ. Οδηγός Ανακύκλωσης).	Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	Υλικό	έως 31/12
3.2 Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και ενσωμάτωσή του στην ακαδημαϊκή καθημερινότητα.	Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων	Αριθμός μαθημάτων	έως 31/12
3.3 Θέσπιση εκπαιδύσεων για την Αειφορία μέσω ψηφιακής πλατφόρμας για όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.	Διοίκηση	Αριθμός μαθημάτων	έως 31/12
3.4 Καταμέτρηση των μαθημάτων, και αριθμού εγγεγραμμένων σε αυτά φοιτητών, με αντικείμενο την Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα και εν γένει τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε όλα τα προγράμματα σπουδών, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.	Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων	Αριθμός μαθημάτων	έως 31/12
3.5. Καταγραφή ερευνητικών προγραμμάτων και έργων με αντικείμενο την Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα και εν γένει την Βιώσιμη Ανάπτυξη.	ΕΛΚΕ	Ενσωμάτωση οδηγίας	έως 31/12
3.6 Διερεύνηση της δυνατότητας πρακτικής άσκησης φοιτητών/τριών στο Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ΠΑΜΑΚ.	Γραφείο Προσωπικού	Αριθμός φοιτητών που έκαναν πρακτική	έως 31/12
3.7 Δημιουργία υλικού για σήμανση στους χώρους του Πανεπιστημίου με μηνύματα (ευαισθητοποίησης, οδηγιών, κ.ά.) που σχετίζονται με τη βιώσιμη λειτουργία του Πανεπιστημίου (ανακύκλωση, ενέργεια, νερό, πράσινοι χώροι κ.ά.).	Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	Αριθμός πινακίδων	έως 31/12

Δράση 4: Ανακύκλωση

Υπο-δράση	Αρμόδια Υπηρεσία	Τύπος Δεδομένων	Χρόνος Υποβολής
4.1 Σύνταξη Οδηγού Ορθής Ανακύκλωσης.	Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	Εκδόσεις	έως 31/12
4.2 Δημιουργία ολοκληρωμένων πράσινων σημείων ανακύκλωσης.	Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	Αριθμός σημείων	έως 31/12
4.3 Παραγωγή και τακτική διανομή ψηφιακού ενημερωτικού υλικού για την προώθηση της ανακύκλωσης.	Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	Αριθμός ψηφιακών δράσεων	έως 31/12

Υπο-δράση	Αρμόδια Υπηρεσία	Τύπος Δεδομένων	Χρόνος Υποβολής
4.4 Δημιουργία κέντρου επανάχρησης και ανταλλαγής αντικειμένων τα οποία δεν μπορούν να αποσυρθούν και κατευθύνονται στα απορρίμματα (βιβλία, εξοπλισμός γραφείου, συσκευές κ.ά.).	Διοίκηση	Δημιουργία υποδομής	έως 31/12
4.5 Βελτίωση δεικτών ανακύκλωσης ανά άτομο.	Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	kg/χρήστη	έως 31/12
4.6 Δημιουργία ολοκληρωμένου και φυλασσόμενου σταθμού ανακύκλωσης.	Διοίκηση	Ολοκλήρωση υποδομής	έως 31/12
4.7 Προμήθεια υποδομών διαχείρισης απορριμμάτων (πρέσα, κάδοι για ογκώδη).	Διοίκηση	Αριθμός νέων υποδομών που προμηθεύτηκαν και τέθηκαν σε λειτουργία	έως 31/12

Δράση 5: Υποδομές και Φυσικοί Πόροι

Υπο-δράση	Αρμόδια Υπηρεσία	Τύπος Δεδομένων	Χρόνος Υποβολής
5.1 Μείωση κατανάλωσης ενέργειας.	Διεύθυνση Τεχνικών Έργων	% μείωσης κατανάλωσης ενέργειας σε KWh σε αντιπαράθεση με τα δεδομένα του 2019.	έως 31/12
5.2 Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.	Διεύθυνση Τεχνικών Έργων	CO ₂ eq/έτος	έως 31/12
5.3 Ανάπτυξη λύσεων βασισμένων στη φύση (π.χ. σφουγγαρόκηπος, πράσινοι τοίχοι, χρήση φυτών για σκίαση).	Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	αριθμός προτάσεων σεναρίων ανάπτυξης NBS, εφαρμογή προτάσεων.	έως 31/12

Δράση 6: Συμμετοχή

Υπο-δράση	Αρμόδια Υπηρεσία	Τύπος Δεδομένων	Χρόνος Υποβολής
6.1 Θέσπιση εργαλείων συμμετοχικού σχεδιασμού, ενημέρωσης και διαβούλευσης των μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, για χωρικές και τεχνικές παρεμβάσεις.	Διοίκηση	Αριθμός έργων προς διαβούλευση, αριθμός προτάσεων που υποβάλλονται ανά έτος, ποσοστό προτάσεων που υλοποιούνται. πλήθος συμμετεχόντων στη διαδικασία διαβούλευσης	έως 31/12
6.2 Ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων συμμετοχικού προϋπολογισμού, με δυνατότητα συμμετοχής όλης της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.	Διοίκηση	Ποσοστό συμμετοχής ανά κατηγορία μελών (φοιτητές / προσωπικό), αριθμός έργων που υλοποιούνται ανά κύκλο, βαθμός ικανοποίησης συμμετεχόντων (μέσω σύντομων surveys)	έως 31/12

Υπο-δράση	Αρμόδια Υπηρεσία	Τύπος Δεδομένων	Χρόνος Υποβολής
6.3 Σύναψη συνεργασιών με Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ΟΚΤΠ για την από κοινού προώθηση και εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.	Διοίκηση	Αριθμός ενεργών συνεργασιών ανά έτος, αριθμός κοινών δράσεων που υλοποιούνται, συμμετοχή φοιτητών και προσωπικού στις δράσεις	έως 31/12
6.4 Δημιουργία Κλιματικού Hub (SDG, ESG – εκπαίδευση, ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, συμμετοχή) στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.	Διεύθυνση Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης	Αριθμός εκδηλώσεων ανά έτος, αριθμός συμμετεχόντων, αριθμός και είδος εκπαιδευτικών και ενημερωτικών υλικών που παράγονται	έως 31/12

ΣΤ. ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας δεσμεύεται να υλοποιήσει το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης με συνέπεια, διαφάνεια και συνεργασία. Η αειφορία αποτελεί στρατηγική επιλογή και κοινή ευθύνη της πανεπιστημιακής κοινότητας, που εκτείνεται πέρα από τις υποδομές και τις διαδικασίες, στον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε, λειτουργούμε και συνδιαμορφώνουμε το παρόν και το μέλλον.

Η επιτυχία του Σχεδίου προϋποθέτει την ενεργή συμμετοχή όλων: ακαδημαϊκών, διοικητικών στελεχών, φοιτητικής κοινότητας, συνεργαζόμενων φορέων και της κοινωνίας. Με γνώμονα τις αρχές της συμπερίληψης, της υπευθυνότητας, του τεκμηριωμένου σχεδιασμού και της συνεχούς βελτίωσης, το Πανεπιστήμιο θα συνεχίσει να ενισχύει τις δράσεις που προάγουν την περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητα.

Παράλληλα, αναγνωρίζοντας ότι η αποτελεσματική εφαρμογή του Σχεδίου απαιτεί σταθερή θεσμική υποστήριξη, σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων και συστηματική συλλογή/ενοποίηση δεδομένων από το σύνολο των υπηρεσιών, το Πανεπιστήμιο δεσμεύεται να προχωρήσει στη δημιουργία Μονάδας Αειφόρου Ανάπτυξης. Η Μονάδα Αειφόρου Ανάπτυξης θα λειτουργεί με στόχο την ενίσχυση του συντονισμού, την παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων, την υποστήριξη των εμπλεκόμενων υπηρεσιών ως προς τις διαδικασίες αναφοράς και την ενδυνάμωση της λογοδοσίας και της διαφάνειας.

Ως ζωντανό και εξελίξιμο, το παρόν Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης συμβαδίζει με τον στρατηγικό σχεδιασμό του Ιδρύματος και θα επικαιροποιείται συστηματικά σε κύκλο τριετίας, με βάση τα αποτελέσματα της ετήσιας παρακολούθησης των δεικτών, τις ανάγκες των μελών της κοινότητας και τις ευρύτερες κοινωνικές και περιβαλλοντικές εξελίξεις. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συνέχεια, η προσαρμοστικότητα και η ουσιαστική ενσωμάτωση της αειφορίας στη λειτουργία του Ιδρύματος.

Με αυτόν τον τρόπο, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας συνεχίζει να πρωτοπορεί ως το πρώτο ελληνικό πανεπιστήμιο που υιοθέτησε πιστοποιημένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά EMAS, οικοδομώντας ένα περιβάλλον μάθησης, συνεργασίας και υπεύθυνης ανάπτυξης προς όφελος του παρόντος και των επόμενων γενεών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Σύνδεση Υπο-δράσεων με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης

Άξονας	Υποδράση	SDG	Αιτιολόγηση
1. ΠΑΜΑΚ Χωρίς Πλαστικά	Εγκατάσταση δημόσιων βρυσών εντός του κτιρίου	SDG 12 -Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή	Μείωση πλαστικών φιαλών και ενίσχυση επαναχρησιμοποίησης.
1. ΠΑΜΑΚ Χωρίς Πλαστικά	Προώθηση χρήσης επαναχρησιμοποιούμενων παγουριών	SDG 12 - Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή	Καλλιέργεια κουλτούρας επανάχρησης.
1. ΠΑΜΑΚ Χωρίς Πλαστικά	Συνεργασία με κυλικείο για επαναχρησιμοποιούμενα σκεύη	SDG 12 και SDG 17 - Υπεύθυνη Κατανάλωση και Συνεργασίες για τους Στόχους	Μείωση απορριμμάτων μέσω συνεργασίας με πάροχο και κοινότητα.
1. ΠΑΜΑΚ Χωρίς Πλαστικά	Τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης ποιότητας διαχωρισμού	SDG 11 και SDG 12 - Βιώσιμες Κοινότητες και Υπεύθυνη Κατανάλωση	Βελτίωση διαχείρισης αποβλήτων.

Άξονας	Υποδράση	SDG	Αιτιολόγηση
1. ΠΑΜΑΚ Χωρίς Πλαστικά	Καμπάνια «Bring your Cup»	SDG 4.7 - Εκπαίδευση για Βιώσιμη Ανάπτυξη	Ενίσχυση περιβαλλοντικής συνείδησης.
2. Πράσινες Συμβάσεις	Πράσινα κριτήρια σε προμήθειες	SDG 12 - Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή	Μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος προμηθειών.
2. Πράσινες Συμβάσεις	Πρωτόκολλο περιβαλλοντικής συμπεριφοράς εργολάβων	SDG 13 - Δράση για το Κλίμα	Περιορισμός περιβαλλοντικών επιπτώσεων έργων.
2. Πράσινες Συμβάσεις	Ψηφιοποίηση διαδικασιών	SDG 9 και SDG 12 – Καινοτομία και Υπεύθυνη Κατανάλωση	Μείωση κατανάλωσης φυσικών πόρων.
2. Πράσινες Συμβάσεις	Πολιτικές μείωσης υλικών (χαρτί, πλαστικό)	SDG 12 - Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή	Συνεπής ορθολογική χρήση πόρων.
2. Πράσινες Συμβάσεις	Χορτοφαγικές επιλογές στο κυλικείο	SDG 3 και SDG 12 - Καλή Υγεία και Υπεύθυνη Κατανάλωση	Υγιεινή διατροφή με χαμηλό αποτύπωμα.
2. Πράσινες Συμβάσεις	Επιλογές για αλλεργίες / δυσανεξίες	SDG 10 - Λιγότερες Ανεξότητες	Ισότιμη πρόσβαση στη διατροφή.
3. Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση	Ενσωμάτωση αειφορίας σε μαθήματα	SDG 4.7 - Εκπαίδευση για Βιώσιμη Ανάπτυξη	Ενίσχυση γνώσης και ευθύνης.
3. Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση	Βιώσιμες εβδομάδες δράσης	SDG 11 και SDG 12	Ενεργοποίηση κοινότητας.
3. Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση	Εθελοντικά προγράμματα	SDG 17 - Συνεργασίες για τους Στόχους	Ενίσχυση συμμετοχής και κοινωνικής συνοχής.
4. Ανακύκλωση	Ενίσχυση υποδομών ανακύκλωσης	SDG 11 και SDG 12	Αποτελεσματική διαχείριση αποβλήτων.
4. Ανακύκλωση	Εκπαίδευση στη χρήση κάδων	SDG 4.7 - Εκπαίδευση για Βιώσιμη Ανάπτυξη	Μείωση μολύνσεων ανακύκλωσης.
4. Ανακύκλωση	Συνεργασίες με φορείς διαχείρισης αποβλήτων	SDG 17 - Συνεργασίες για τους Στόχους	Θεσμική οργάνωση και αξιοπιστία.
5. Υποδομές και Φυσικοί Πόροι	Τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας	SDG 7 και SDG 13 - Καθαρή Ενέργεια και Δράση για το Κλίμα	Μείωση ενεργειακού αποτυπώματος.
5. Υποδομές και Φυσικοί Πόροι	Βελτίωση συστημάτων νερού	SDG 6 - Καθαρό Νερό και Υγιεινή	Υπεύθυνη χρήση φυσικών πόρων.
5. Υποδομές και Φυσικοί Πόροι	Δημιουργία πράσινων χώρων	SDG 11 και SDG 15 - Βιώσιμες Κοινότητες και Ζωή στη Στεριά	Βελτίωση ποιότητας ζωής.
6. Συμμετοχή	Συμμετοχικά εργαστήρια σχεδιασμού	SDG 16 και SDG 17 - Ισχυροί Θεσμοί και Συνεργασίες	Ενίσχυση δημοκρατικής συμμετοχής.
6. Συμμετοχή	Συνεργασίες με τοπικούς φορείς	SDG 17 - Συνεργασίες για τους Στόχους	Εξωστρέφεια και συλλογική δράση.
6. Συμμετοχή	Δράσεις εθελοντισμού	SDG 11 - Βιώσιμες Κοινότητες	Κοινωνική συμμετοχή και ενεργή πολιτεότητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Εμπλεκόμενες Υπηρεσίες, Όργανα και Μονάδες του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στο Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης.

Η υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας βασίζεται στη συνεργασία διοικητικών, ακαδημαϊκών και τεχνικών δομών του Ιδρύματος, με σαφή κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων. Το παρόν Παράρτημα αποτυπώνει τις βασικές υπηρεσίες, όργανα και μονάδες που εμπλέκονται στην εφαρμογή του Σχεδίου, σύμφωνα με τον μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης που περιγράφεται στα Κεφάλαια Δ και Ε.

• Πρυτανικές Αρχές

Παρέχουν τη στρατηγική κατεύθυνση για την ενσωμάτωση της αειφορίας στη λειτουργία του Ιδρύματος και υποστηρίζουν θεσμικά την εφαρμογή του Σχεδίου.

- Συμβούλιο Διοίκησης του Πανεπιστημίου
Υιοθετεί το Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης και ενημερώνεται σε ετήσια βάση για την πορεία υλοποίησής του.
- Συμβούλιο Περιβάλλοντος
Αποτελεί το βασικό όργανο εποπτείας της περιβαλλοντικής πολιτικής του Πανεπιστημίου. Συζητά και εγκρίνει την Ετήσια Έκθεση Αειφορίας και εισηγείται αναθεωρήσεις στόχων ή δεικτών.

- Γραφείο Πρυτανείας

Υποστηρίζει τον θεσμικό συντονισμό που απαιτείται για την εφαρμογή του Σχεδίου.

- Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Λειτουργεί ως κεντρικός επιχειρησιακός συντονιστής του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Συγκεντρώνει και ενοποιεί τις ετήσιες αναφορές των υπηρεσιών, υποστηρίζει τις διαδικασίες παρακολούθησης δεικτών, συντάσσει την Ετήσια Έκθεση Αειφορίας και παρέχει τεχνική και μεθοδολογική υποστήριξη στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

- Μονάδα Αειφόρου (Βιώσιμης) Ανάπτυξης (υπό σύσταση)

Στο πλαίσιο της θεσμικής ενίσχυσης της αειφορίας, έχει προβλεφθεί στον Οργανισμό του Ιδρύματος η δημιουργία Μονάδα Αειφόρου (Βιώσιμης) Ανάπτυξης, με στόχο τον ενισχυμένο συντονισμό, την υποστήριξη των υπηρεσιών στη διαδικασία αναφοράς και την περαιτέρω ενσωμάτωση της αειφορίας στον στρατηγικό σχεδιασμό του Ιδρύματος.

- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων

Υποδομές, ενέργεια, νερό, κτιριακές παρεμβάσεις, ηλεκτροκίνηση, τεχνικά έργα.

- Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης

Οικονομικά στοιχεία, δαπάνες, προμήθειες, συμβάσεις, παρακολούθηση πόρων.

- Τμήμα Προμηθειών

Ενσωμάτωση και παρακολούθηση πράσινων κριτηρίων σε διαγωνισμούς και συμβάσεις.

- Υπηρεσία Καθαριότητας

Λειτουργία συστήματος ανακύκλωσης, συλλογή δεδομένων αποβλήτων και ρευμάτων διαλογής.

- Τμήμα Στατιστικής, Μηχανοργάνωσης και Πληροφορικής

Υποστήριξη ψηφιακών εργαλείων, πληροφοριακών συστημάτων και dashboards.

- Διεύθυνση Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης

Δράσεις διάχυσης γνώσης, υποδομές επανάχρησης και λειτουργία θεματικών κόμβων (π.χ. Κλιματικό Hub).

- Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων και Γραμματείες Τμημάτων

Συλλογή στοιχείων που αφορούν την εκπαιδευτική διάσταση της αειφορίας (μαθήματα, δράσεις).

- Μονάδα Οικονομικής και Διοικητικής Υποστήριξης (ΜΟΔΥ) ΕΛΚΕ

Καταγραφή και παρακολούθηση ερευνητικών προγραμμάτων που σχετίζονται με την αειφορία.

- Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας

Συμβολή σε δράσεις και δείκτες που αφορούν τη φοιτητική συμμετοχή και την κοινωνική διάσταση της αειφορίας.

- Η πανεπιστημιακή κοινότητα

Περιλαμβάνει το ακαδημαϊκό προσωπικό (μέλη ΔΕΠ, μέλη ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ), το διοικητικό προσωπικό (μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου ή Ορισμένου Χρόνου - ΙΔΑΧ και ΙΔΟΧ), καθώς και το σύνολο της φοιτητικής κοινότητας (προπτυχιακούς/ές, μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες και υποψήφιους/ες διδάκτορες), συμμετέχει ενεργά στην εφαρμογή του Σχεδίου Αειφορίας. Παράλληλα, στη διαδικασία υλοποίησης και εξέλιξης του συμβάλλουν και συνεργαζόμενοι εξωτερικοί φορείς. Η συμμετοχή αυτή υλοποιείται μέσω δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, διαδικασιών διαβούλευσης, παροχής ανατροφοδότησης και ανάπτυξης συνεργασιών, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση και εμπέδωση μίας συνεκτικής κουλτούρας αειφορίας στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Δελτίο Αναφοράς Υπο-δράσης

(Ετήσια Αναφορά Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης Πανεπιστημίου Μακεδονίας)

Ημερομηνία σύνταξης αναφοράς: XX/XX/XX

Το παρόν Δελτίο αποτελεί το βασικό εργαλείο ετήσιας αναφοράς για κάθε υπο-δράση του Σχεδίου Αειφορίας. Συμπληρώνεται από την αρμόδια υπηρεσία ή μονάδα για κάθε υπο-δράση που εμπίπτει στις αρμοδιότητές της και αποστέλλεται στο Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης έως έναν (1) μήνα μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους (έως 30 Σεπτεμβρίου).

1. Γενικά Στοιχεία Υπο-δράσης		
1. Στρατηγική Δράση: (π.χ. Δράση 4 – Ανακύκλωση)		
2. Κωδικός & Τίτλος Υπο-δράσης: (π.χ. 4.2 Δημιουργία ολοκληρωμένων πράσινων σημείων ανακύκλωσης)		
3. Αρμόδια Υπηρεσία / Μονάδα (επίσημη ονομασία):		
4. Υπεύθυνος/η Επικοινωνίας: Όνοματεπώνυμο: Θέση: Email:		
5. Ακαδημαϊκό Έτος Αναφοράς:		
2. Περιγραφή Υλοποίησης (σύντομα)		
Σύντομη περιγραφή των ενεργειών που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της υπο-δράσης κατά το έτος αναφοράς (έως 5–6 γραμμές).		
3. Δείκτες Παρακολούθησης		
Δείκτης	Τιμή Έτους Αναφοράς	Μονάδα Μέτρησης
Δείκτης 1 - (τίτλος)		
Δείκτης 2 - (τίτλος)		
(σύμφωνα με τους δείκτες που έχουν οριστεί στο Σχέδιο)		
4. Αξιολόγηση Προόδου		
Ο στόχος επιτεύχθηκε		1.
Ο στόχος επιτεύχθηκε μερικώς		1.
Ο στόχος δεν επιτεύχθηκε		1.
Σύντομη αιτιολόγηση (έως 3–4 γραμμές):		
5. Προβλήματα – Περιορισμοί		
Σημαντικά ζητήματα που επηρέασαν την υλοποίηση (π.χ. θεσμικά, τεχνικά, οργανωτικά, προαιρετικό):		
6. Προτάσεις Βελτίωσης / Επόμενα Βήματα		
Σύντομες προτάσεις για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος (προαιρετικό).		
7. Υποβολή		
Ημερομηνία Υποβολής:		
Υπογραφή Υπεύθυνου/ης:		
Το Δελτίο αποστέλλεται ηλεκτρονικά στο Γραφείο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης μέσω της διεύθυνσης: emas@uom.edu.gr		

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Θεσσαλονίκη, 5 Μαΐου 2026

Ο Πρόεδρος

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΑΤΡΑΝΙΔΗΣ

